

עפ"ג 24622/02/16 - ציון פתילאי נגד מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים פליליים

עפ"ג 24622-02-16 פתילאי נ' מדינת ישראל
תיק חיצוני:

בפני כב' הנשיאה דבורה ברלינר, אב"ד
כב' השופט ג'ורג' קרא, ס"נ
כב' השופטת אסתר נחליאלי-חיאט
המערער: ציון פתילאי
נגד
המשיבה: מדינת ישראל

פסק דין

1. המערער הורשע על סמך הודייתו בעבירות של אימים וכן פציעה כשהעברין מזוין.

שתי העבירות גם יחד מתייחסות לאירוע מיום 17.12.14. בתאריך זה החלו בשטח הסמוך לביתו של המערער עבודות עפר על-ידי המתלונן בתיק זה. המתלונן קיבל היתר בניה כחוק על השטח שמדובר בו ובתאריך הנ"ל החל בבניה. המערער שחש עצמו מקופח בשל הבניה בשטח אותו ראה כשלו, איים על המתלונן בכך שאמר לו: **"תביא 200,000 ₪ פיצוי או שאני אשב עליך מאסר עולם"**. בהמשך דקר המערער ופצע את המתלונן בצד הימני עליון של גבו באמצעות מכשיר חד. המתלונן בתגובה ריסס את פניו של המערער בגז מדמיע שהיה ברשותו. לאחר מכן נמלט המערער מהמקום כשבידו אותו מכשיר חד, לביתו של אחיו. כתוצאה ממעשיו של המערער נפגע המתלונן, פונה באמבולנס למחלקת המיון בבי"ח שיבא ושם קיבל טיפול רפואי שהצריך סגירת הפצע באמצעות סיכות.

2. בהתאם להסדר טיעון בין הצדדים, קיבל בית משפט קמא (כב' השופטת מ' בן ארי), תסקיר של שירות מבחן. התסקיר הוא מיום 12.8.15. בתסקיר מצוין שירות המבחן כי למערער עבר פלילי קודם לפני שנים רבות. המערער גם ריצה עונש מאסר לתקופה לא מבוטלת. יחד עם זאת, המערער שינה דפוסי התנהגותו ובשנים שקדמו לאירוע נושא כתב האישום, לא הסתבך בפלילים.

לרוע המזל, התנהלותו באשר לאירוע הנוכחי גילה פן בעייתי באישיותו. המערער, כך לדברי שירות המבחן, התקשה להתייחס באופן אמפתי למתלונן ולהבין באופן מעמיק את חומרת העבירה. שירות המבחן התרשם כי גם אם המערער מבין את הבעייתיות שבהתנהלותו, הנה הוא עסוק יותר בפגיעתו שלו, ומפחית מחומרת מעשיו.

המערער סבר כי אין כל בעייתיות במצבו וסבר גם כי אין מקום להשתלב בהליך טיפולי כלשהו באמצעות שירות המבחן. כיוון שכך, לא ראה שירות המבחן פתח להמשך קשר טיפולי עם השירות ולא המליץ על העמדתו בצו

מבחן.

עם זאת, בשורה התחתונה, המליץ שירות המבחן על הטלת עונש מאסר שירוצה בדרך של עבודות שירות לצד הטלת מאסר על תנאי.

3. ביום שבו הומצא תסקיר שירות המבחן לבית משפט קמא, עתר הסנגור להפנות את המערער לקבלת חו"ד של הממונה על עבודות שירות, זאת בהינתן המלצת שירות המבחן לריצוי עונש בדרך זו. בית משפט קמא נענה לבקשה והורה לממונה על עבודות שירות להמציא חו"ד. אנו רואים עוד לציין כי בית המשפט לא סייג את ההפניה לשירות המבחן באמירה, כי אין בהפניה זו כדי להכתיב את התוצאה הסופית או כל ניסוח דומה שייתן ביטוי לרעיון הנ"ל.

4. בישיבה שלאחר מכן היתה בפני בית משפט קמא חו"ד של הממונה שמצא עבור המערער מקום בו יוכל לבצע עבודות שירות. חרף קיומה של חו"ד סבר בית משפט קמא כי חומרת המעשה איננה מאפשרת בתיק זה הסתפקות במאסר שירוצה בדרך של עבודות שירות. אליבא דבית משפט קמא, מתחם הענישה בתיק זה נע בין 9 חודשי מאסר לבין 20 חודשי מאסר בפועל. בשלב השני, קרי: מיקומו של המערער בתוך המתחם, נתן בית המשפט משקל לנסיבותיו האישיות של המערער, לרבות גילו, יציבות תעסוקתית עליה שומר במהלך השנים שעל כן מיקם אותו בתחתית המתחם והטיל עליו 9 חודשי מאסר בפועל לצד ענישה הנושאת פני עתיד. כמו-כן חויב המערער בפיצוי של המתלונן בסכום של 3,000 ₪.

מתוך תקופת המאסר נוכחה התקופה בה ישב המערער במעצר, כך שסה"כ נותרו לו לריצוי כ- 7.5 חודשים. עובדה זו תופסת נפח לא מבוטל בטיעוני הסנגור, כפי שיובהר להלן.

לטענת הסנגור, יש מקום כי ערכאת הערעור תתערב בענישה ותפחית את תקופת המאסר ל- 6 חודשים אותה יוכל המערער לרצות בעבודות שירות.

5. שני ראשים עיקריים לערעור:

הראש האחד עצם הפנייתו של המערער לקבלת חו"ד מממונה. ההפניה יצרה ציפיות אצל המערער. המערער סבר שבית המשפט מתכוון ללכת בדרך זו, זו הרוח ששררה בעת הטיעונים בבית משפט קמא. ולו בשל אינטרס ההסתמכות והציפיה יש מקום, לטענת הסנגור, להתערב בענישה.

6. הראש השני עניינו כאמור "המתמטיקה" שעניינה התקופה של המערער לרצות בפועל תוך ניכוי תקופת המעצר. בסופו של יום, תקופה זו לא תעלה על 6 חודשים או קרוב לכך, שעל כן ניתן לקצר את התקופה ולהעמידה על 6 חודשים בדרך של עבודות שירות שאותן ירצה המערער במלואן, בלי קשר לתקופת המעצר שלא תנוכה.

7. בנוסף מפנה הסנגור לגילו של המערער, לנסיבותיו האישיות, לעובדה שעבר מהפך בחייו. בעבר אומנם היה חלק מהעולם העברייני, אולם חלפה תקופה ארוכה ביותר שבה גילה המערער יציבות ולא הסתבך בעבירות. האירוע הנוכחי היה חריג באורח חייו. המערער קם באותו בוקר ומצא את הטרקטור ממש בסמוך לבית מגוריו ועל כן נהג כפי שנהג. אין מדובר בעבירה מתוכננת אלא בהתפרצות ספונטנית.

הסנגור מפנה לפסיקה שבה בנסיבות דומות, כך לטענתו, הסתפקו בתיק המשפט בעבודות שירות וכך יש לנהוג גם במקרה הנוכחי.

8. שקלנו את טיעוני הסנגור ודעתנו היא כי יש מקום להתערבות מסוימת אולם לא עד כדי העמדתה של תקופת המאסר על 6 חודשים אותה יוכל המערער לרצות בדרך של עבודות שירות.

נתחיל מהעבירה ואופיה:

המערער נטל לידו כלי חד ופגע במתלונן. את מורת רוחו מהשתלשלות הדברים באשר לאותו מגרש הצמוד לביתו מצא המערער לנכון לבטא באמצעי אלים ובפגיעה ממשית במתלונן שהצריכה טיפול בבית חולים. איננו יכולים להשלים עם נורמת אלימות כדרך לפתרון בעיות. לכך נוסיף כי איננו מקבלים, בוודאי לא במלואה, את טענת הסנגור כי המערער הופתע אותו בוקר לגלות את הטרקטורים המצויים בשטח הסמוך לביתו. העובדה שהמתלונן זכה בשטח זה במכרז כדת וכדין וכי הוא מתעתד לבנות שם היתה ידועה למערער. לפיכך אין מדובר במציאות שנחתה על המערער כרעם ביום בהיר. כדי להסיר כל ספק, אפילו היינו מקבלים טיעון זה כאמור הדגש הוא על הנקיטה באמצעי האלים.

לאלימות הפיזית הצטרפה גם אלימות מילולית שבאה לידי ביטוי בהכרזתו של המערער **"תביא 200,000 ₪ פיצוי או שאני אשב עליך מאסר עולם"**. שילוב השניים אלימות פיזית ומילולית גם יחד אינו מותר מקום לענישה שלא תכלול רכיב של מאסר במתקן כליאה. שליחת המערער לריצוי מאסר מאחורי סורג וברית יש בה אמירה ערכית באשר למאבק בנגע האלימות. אמירה ערכית זו צריכה להיאמר.

9. אם בכל זאת אנו מוצאים לנכון להתערב במידת מה ולהעמיד את תקופת המאסר על 8 חודשים, הרי זה משום שאנו נותנים משקל לטיעונו של הסנגור באשר להפנייתו של המערער לקבלת חו"ד ממונה. אם סבר בית משפט מלכתחילה, לאחר שהיה בפניו תסקיר שירות המבחן, כי אין מקום לענישה שלא תכלול רכיב של ענישה מאחורי סורג וברית, לא היה מקום להפנות את המערער לקבלת חו"ד ממונה, גם אם בכך נענה בית המשפט לעתירתו של הסנגור.

בית המשפט גם לא סייג את ההפניה ולא הבהיר למערער כי אל לו לפתח ציפיות בשל הפנייתו לממונה על עבודות שירות.

משום שאנו נותנים משקל להיבט זה, אנו מעמידים את תקופת המאסר בפועל על 8 חודשים שממנה תנוכה התקופה אותה ישב המערער במעצר.

יתר רכיבי הענישה יישארו בעינם.

ניתן והודע היום י"א אדר ב' תשע"ו, 21/03/2016 במעמד הנוכחים.

אסתר נחליאלי-חיאט,
שופטת

ג'ורג' קרא, ס"נ

דבורה ברלינר, נשיאה
אב"ד